

Verslag Praktijktafel

Sessie 2: Worldcafé

Aanwezigen:

- Katrien – VGC, hoe maken we lokaal sociaal beleid toepasbaar op Brussel?
- Licorice Leroy – Netwerk Tegen Armoede, beleidsmedewerker CJSM
- Eric Vantroyen – Open School Antwerpen, geeft les aan anderstaligen en analfabeten. Benieuwd naar werking lokale netwerken.
- Famke – Kunstencentrum BUDA, co-creëren: hoe kunnen we meer diverse groepen bereiken. Europees dossier: meer met mensen uit de buurt samenwerken, hoe leren we daaruit/hoe gaan we daarmee verder?
- Stijn – Sportdienst Oostende, werkt aan project SportKans, gesubsidieerd door Sport Vlaanderen. Zoekt tips over evalueren.
- Marijke Leye, hoofd team Advies en Ondersteuning (subsidies), trekker van lokaal netwerk (vanaf opmaak allereerste afsprakennota). We willen een traject afleggen voor de nieuwe afsprakennota, maar we hebben al een hele voorgeschiedenis en heel veel partners in het netwerk. Dus we kunnen niet van een wit blad vertrekken. De UiTPAS: hoe kunnen we die beter inzetten, waarom bereiken we niet de mensen die wij willen bereiken?
- Ruben – Publiq: lokale netwerken vormen vaak de basis voor de UiTPAS. Methodiek van Worldcafé: daar kunnen wij denk ik van leren.

Algemene inleiding rond evalueren: focus is het kernwoord. Vorige keren stelde Demos vast dat er weinig evaluaties waren vanuit lokale netwerken. Dat willen we graag anders zien. De vraag vooraf is belangrijk: wie, waar, wat, hoe? Beter met 1 of 2 groepen intensief evalueren en doe dat vooral met mensen in armoede. Maak het ook heel concreet. Kies waar de blinde vlek zit en waar is het opportuun om mensen in armoede te betrekken.

Deel 1: Inleiding: zie presentatie.

- Een Worldcafé streeft naar een levendige dialoog over een bepaald thema, helder afgebakend en opgesplitst in deelthema's
- Uitgangspunt: 'Wisdom of crowds'/collectieve intelligentie: met meer weten we ook meer.
- Ieders bijdrage wordt aangemoedigd. Je moet veel moderatoren hebben (een per tafel) en iemand die hen goed brieft en het geheel verzorgt /begeleid (op podium).
- Zorg dat de moderator thuis is in het (vrijtijds)thema. Hij/zij heeft de regie over het Worldcafé. We werken in 2 of 3 rondes. Ofwel start iedereen over dezelfde vraag en gaat er in de volgende rondes verder op focussen, ofwel werk je met verschillende vragen per tafel. Je kan tafelkleden neerleggen waar men op kan noteren. Er moet goed verslag genomen worden. Op het einde wordt dat samengebracht. Moderator moet kunnen samenvatten wat er gezegd is.
- *Je kan werken met visual harvesting*: specialisten vinden die kunnen visualiseren wat er gebeurt tijdens een vergadering. Kost wel geld. Bijvoorbeeld iemand die een muur vol tekent o.b.v.

gesprekken die er zijn geweest. Dat is actiever dan mondeling overbrengen wat er besproken is geweest.

- Zorg dat niet altijd *the usual suspects* aanwezig zijn of aan het woord zijn. Zet mensen zoveel als mogelijk gemixt, vanuit verschillende invalshoeken. Bekijk bijvoorbeeld het thema 'toeleiding' op een nieuwe manier.

Deel 2: oefening rond goede vragen voor een World Café:

Individueel nadenken over wat voor jou een goede vraag is voor zo'n Worldcafé. Op die vraag krijgen alle deelnemers feedback van elkaar en van Licorice Leroy van het Netwerk tegen Armoede.

Vraag 1: Hoe kunnen we de drempel van het technologische UiTPAS-systeem verlagen? Zodat hij meer in gebruik wordt genomen door mensen in armoede.

- Is een vraag die al bij de uitrol van de UiTPAS in Gent centraal staat. Geen goede vraag wegens te vaag. Het is zo evident dat het geen vraagstelling zou mogen zijn. Wij werken contant over die vraag en je krijgt er oeverloze discussies over in focusgroepen. Dit creëert veel kritiek en weinig creatief denken.
- De UiTPAS is eigenlijk geen toeleidingsmiddel, maar een kortingssysteem. De toeleiding heb je nodig (bemiddeling), om de pas te gebruiken. Hoe kunnen we UiTPAS beter inzetten op ... zou een betere vraagstelling zijn.
- Feedback Licorice: Als je mensen in armoede mee wil laten nadenken, moet je de eigen ervaring laten spreken: hoe kan ik vanuit die eigen ervaring constructief meepraten en mee nadenken over een vraag? Gebruik in je vraag geen conceptueel denken, laat je eigen context en begrippenkader los. Zodat iedereen vanuit zichzelf kan spreken. 'Wanneer had je het gevoel dat je de UiTPAS kon gebruiken?' Toen werkte dat voor mij, ... Dan heb je concrete dingen die je verder open kan trekken. Verplaats je in de leefwereld. Vertaal je vraag, het moet niet bruikbaar zijn voor jou, maar voor je Worldcafé deelnemers. "Lees" door de antwoorden heen ('het was een ontmoetingsplek waar ik ook iets kon drinken')
- Voorbeeld uit samenkomen Surplus-netwerk in Kortrijk: dat verliep in interview-stijl: 'Wanneer heb jij het verschil kunnen maken en hem/haar kunnen toeleiden naar een vrijetijdsactiviteit?'
 - Dat vertrekt vanuit de sterktes en vermijdt de drempels, want vaak ken je de drempels al. Hoe kunnen we die drempel wegwerken? Ga concreet genoeg zodat mensen mee kunnen nadenken. Laten we niet nogmaals de drempels gaan opsommen. Dat punt hebben we nu al genoeg gezegd. We willen nadenken over hoe we daar nu iets aan gaan doen: wat is je engagement? Dat je oplossingsgericht nadenkt.

Algemene bemerkingen Licorice:

We komen nog niet toe aan de oplossing. Je kan beter duurzame stappen zetten, dan dat je 100 man bereikt en een week later niet meer. Zoek naar structurele oplossingen. UiTPAS is een structurele oplossing, is altijd geldig, blijft, maar is niet voldoende. Wat kunnen we doen, zodat de dingen die wij doen beter werken?

Het is heel belangrijk dat je de vragen goed stelt. In deze praktijktafel hebben deelnemers goede ervaringen, maar ook zeer slechte ervaringen met de methodiek van het Worldcafé. Als het slechte vragen zijn is er nog meer teleurstelling op het einde van de rit. Het vraagt van opbouwwerkers veel energie om mensen in armoede mee te nemen. Werk liever klein en goed, dan te groot en vaag. Mensen hebben vaak het gevoel dat er niet naar hen geluisterd wordt en dat er geen verbetering komt, dat zij dus niet serieus worden genomen. Het systeemen denken is ook heel sterk in onze wereld. Je vervalt daar heel snel in met de UiTPAS en daardoor vertrek je niet vanuit de ervaringen van mensen zelf.

Vraag 2: Opdracht om in Brussel een geïntegreerd breed onthaal te voorzien (maatschappelijke dienstverlening). Wij zitten met de CAW's, ziekenfondsen en Huizen van het Kind (dus niet de OCMW's). Co-creatief en participatief traject is de wens. Vraag om stappenplan mee te krijgen: waarom doen we het, met wie?

- Wat betekent een geïntegreerd breed onthaal? Wat moet dat zijn? Maak dat concreet. Het is geen onthaal, het is geen loket, dus valt het uit elkaar in verschillende aspecten. Vertrek vanuit welke noden er zijn. Bijvoorbeeld in de mutualiteit een UiTPAS kunnen aanvragen.
- Dit is een heel groot traject, we hebben twee jaar de tijd. Vragen: gaat het over hoe mensen onthaald worden of waar ze terecht kunnen? Het totaalplaatje is te breed en te moeilijk om hier een world café rond te organiseren. Je kunt ook werken met deelvragen. Je kan vertrekken vanuit je eigen opzet, maar ga ook na welke info je nodig hebt EN wat je met die info gaat doen. Zorg ook dat je er een engagement aan kunt koppelen, zodat je de verwachtingen niet platwalst. Kies een gedeelte van het traject uit en ga daarmee meer de diepte in. Voorbeeldvraag: welke randvoorwaarden zijn er nodig voor mensen om zich veilig te voelen?

Algemene bemerkingen Licorice:

Begin niet die info te sprokkelen die voor iedereen al bekend is. We gaan het niet meer hebben over de vraag of mensen in armoede recht hebben op cultuur. Wel over: hoe gaan we hen op een duurzame manier vrije tijd laten beleven?

Je kunt niet alles voorzien, sommige dingen zijn zoals ze zijn. Dit kunnen wij binnen dat kader veranderen. We zijn niet even gelukkig met dat kader, maar daarbinnen hebben we deze veranderingsruimte. Benoem dat ook zo. Hoe kan je als VGC meer samenwerking met OCMW's opzetten? Focus op wat je wel kunt doen en niet op wat je niet kunt doen. Voorkom dat het een oplisting van frustraties wordt. Je moet zulke trajecten opstarten met organisaties die zelf ook zo'n positieve doelstelling hebben. Wat bind je, wat zijn gezamenlijke doelstellingen?

Vraag 3: Bij Open School werken wij met analfabeten, we hebben veel cursisten die daarna verder willen, er zijn dan wel schakelklassen, maar dat is vaak nog te hoog om te kunnen doorstromen naar een Centrum voor Volwassenenonderwijs. Als tussenoplossing leiden wij de mensen toe naar vrijwilligerswerk, zodat zij op de werkvloer Nederlands kunnen leren. De vraag die ik had bedacht: Wat willen jullie leren en op welke manier wil je dat leren?

- Feedback: deelnemers zullen zeggen dat ze Nederlands willen leren. Als je samen dingen wilt maken, als je mensen volwaardig wil laten deelnemen, moet dat wat op tafel ligt voor iedereen bekend is. Als je vertrekt van: dit is er allemaal, wat triggert jou? Dat is een opener en democratischer vraag. Je kan met deze doelgroep best ook taal en beeld combineren. Waar word jij door geraakt en waarom zou je daar over willen leren? Dan is het een evenwaardiger vertrekpunt. Vertrek vanuit het visuele, ogen hebben we allemaal. Als we ergens naar kijken voelen we daar iets bij. Ook al kan je niet goed lezen. Je kunt dan als evenwaardige personen naast elkaar zitten.
- Bij Open School is er ook samenwerking met atletiekvereniging van Beerschot. Zij hebben materiaal om te tonen wat je bij hen kan leren.
- Jaarlijks organiseert de sportdienst social coachings voor de sportclubs. Hoe kan ik hen beter coachen als brugfiguur? De doelgroep is dus clubs.
- Bepaal voor jezelf: wat kan ik en wat kan ik niet. De mensen die je al hebt toegeleid ook bevragen: hoe komt het dat die persoon is blijven gaan. Kan je het herformuleren: wat is voor jou goede ondersteuning? Wat heb jij nodig om naar de sportclub te blijven gaan?

Vraag 4: Ik heb drie vragen rond issues die op dit moment centraal staan in onze huidige afsprakennota in Gent.

Hoe geven we kinderen in armoede een goede start in de vrije tijd, liefst op zo jong mogelijke leeftijd?

Hoe ziet een goed vangnet naast de UiTPAS eruit? Dat alles dat niet via de UiTPAS ondersteund kan worden, door dat vangnet opgevangen kan worden? Kampen die bijvoorbeeld geen Gentse organisatoren zijn.

Hoe versterken we de vrijetijdsparticipatie van mensen met roots in migratie?

- Feedback: het zijn op zich goede vragen. Het woord 'vrijtijdparticipatie' is echter te moeilijk. De vragen zijn niet concreet genoeg. Het gaat vooral over de thema's in de vragen: vereenvoudig: breng meer tot de essentie, met een klaar taalgebruik.
- Hoe kunnen we het kennismaken met vrije tijd op heel jonge leeftijd voor iedereen mogelijk maken/kunnen laten proeven van? **Concretiseer nog verder:** Bv. Voordat ze naar de kleuterschool komen?
- Als het gaat over mensen met roots in migratie, mogelijkheid om hier gesprekken open te trekken buiten de bestaande verenigingen en mensen aan te spreken op hun gedeeld ouderschap. Bijvoorbeeld – SamenDivers uit Oostende: Netwerk tegen armoede volgt hier ook een traject op. Vroeger was die vereniging hoofdzakelijk gericht op generatie-armen, nu zijn er veel mama's uit o.a. Somalië en veel andere landen en ze voelen die spanning in de vereniging, er zijn mensen die wegblijven. Hoe zorgen we dat iedereen t.a.v. het vrijetijdsaanbod zijn plek vindt? Ze kaderen dat als 'dit is voor mensen met kinderen', 'dit is voor alleenstaanden', ... dus ze focussen op kenmerken, niet op afkomst.

Materiaal Licorice: meegebracht vanuit de verenigingen. In onze werkgroep 'cultuur' bespreken wij decreten. Dat is zeer ingewikkeld. Ik probeer daar afbeeldingen voor te maken. Ik werkte zelf vroeger bij de De Zuidpoort, een armoedevereniging in Gent. Deze vereniging is drie jaar bezig geweest met gezondheidszorg en stress. Doordat het tekeningen zijn kan het op ieders niveau zijn. De Zuidpoort in Gent hebben we een heel divers publiek, van verbaal sterk tot minder taalvaardig. Dat wil niet zeggen dat het materiaal kinderlijk moet zijn: het zijn volwassenen, geen kleuters. Dat is een mogelijke valkuil.

Bronnen: <http://www.luisterbeter.be/>

<http://www.dezuidpoortgent.be/wp-content/uploads/2017/02/2017-Bij-Pino-the-making-off-LQ.pdf>

<http://dezuidpoortgent.be/publicaties/>

Verslag: Irene Wensveen